

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817202315
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Chlebovič Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7817202315.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a členiek senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a JUDr. Marianny Hraboveckej v právnej veci navrhovateľky X. M. bývajúcej na R. ul. č. XX v C. zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Csákóom so sídlom na Hviezdoslavovej ul. č. 4 v Rožňave proti manželovi navrhovateľky U. N. nar. XX.X.XXXX bývajúcemu v L. F. č. XX zastúpenému advokátom JUDr. Attilom Elekom so sídlom na Jovickej ul. č. 2 v Rožňave v konaní o rozvod manželstva o odvolaní manžela navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 25.7.2018 č.k. 12Pc/4/2017-93 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo navrhovateľky a jej manžela uzavreté 23.11.2013, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Rožňava vo zväzku č. 17 ročník 2013 str. 92 pod poradovým č. 91. O trovách účastníkov konania rozhodol podľa ust. § 52 CMP tak, že žiaden z nich nemá právo na ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie manžel navrhovateľky s návrhom, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, eventuálne, aby ho zmenil tak, že zamietne návrh navrhovateľky na rozvod manželstva. Podané odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Vyslovil názor, že v danej veci nie je splnená ani jedna zo zákonom stanovených podmienok pre rozvod manželstva. Poukázal na to, že u navrhovateľky dochádzalo v priebehu konania k zmene výpovedí, keď najprv tvrdila, že spolu žili po uzavretí manželstva v spoločnej domácnosti a následne to poprela. Z uvedeného je podľa názoru manžela zrejmé, že jej tvrdenia boli účelové, pričom ani jedno z tvrdení nebolo preukázané. Manžel navrhovateľky sponchybnil existenciu navrhovateľkinej mimomanželskej známosti, ktorú prezentovala účelovo až v neskoršom štádiu konania, pretože neveru v konaní tiež nepreukázala. Uviedol, že aj keby boli jej tvrdenia pravdivé, tak mimomanželský pomer nie je dôvodom pre rozvod manželstva. Platí to hlavne v prípadoch, keď druhý manžel nedospel k presvedčeniu, že nevera vyvolala stratu záujmu o partnera, ktorý sa jej dopustil. Tvrdil, že navrhovateľku preto neodmieta a neveru by si s ňou vedel „vydiskutovať“. Namietal, že konajúci súd nevyužil možnosť pokúsiť sa obnovu spoluzitia manželov, najmä keď ich nevyzval, aby sa o zmierné riešenie pokúsili mediáciou tak, ako to predpokladá ust. § 96 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku. Vyslovil názor, že mediácia by navrhovateľke ozrejnila, že vzhľadom na charakter jeho práce, ktorá si vyžaduje časté zahraničné pracovné cesty, nie sú „chvíľkové odlúčenia“ manželov v dnešnej dobe ničím neobvyklým. Uviedol, že navrhovateľka mala vedomosť o tom, akú prácu vykonáva a aké obmedzenia so sebou prináša, keďže manželstvo uzavreli po dostatočne dlhej známosti. Uviedol, že rekonštruuje rodinný dom v obci L. F., ktorý mal slúžiť na zabezpečenie podmienok pre výchovu plánovaných detí, preto je mu

lúto, že navrhovateľka poprela, že by tento dom niekedy videla. Tvrdil, že predmetný dom si vyhládli spoločne s navrhovateľkou a keby sa rozhodla zmeniť názor na rozvod, tak rekonštrukčné práce na domu sú v takej fáze, že je možné sa tam ihneď nastáhovať. V závere opísal zákonné podmienky rozvodu manželstva.

3. Navrhovateľka k odvolaniu manžela uviedla, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a navrhla, aby ho odvolací súd potvrdil. Tvrdenia manžela označila za účelové a nepravdivé. Zdôraznila, že s manželom nikdy nežili v spoločnej domácnosti a neplánovali deti alebo spoločné bývanie. Uviedla, že manžel o ňu prestal prejavovať záujem ihneď po uzavretí manželstva a nekontaktoval ju ani v priebehu konania na súde prvej inštancie, keď bol preukázateľne na Slovensku. Vyslovila názor, že manžel ju v podstate opustil, nakontaktoval ju ani prostredníctvom telefónu alebo mailu. Pokiaľ manžel tvrdil, že ju kontaktoval telefonicky, bolo jeho povinnosťou, s poukazom na tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, uvedené preukázať výpisom odchádzajúcich hovorov, čo však neurobil. Navrhovateľka označila podané odvolanie za neopodstatnené z mnohých dôvodov, ku ktorým sa nepotrebuje osobitne vyjadrovať, preto zotrvala na svojich pôvodných vyjadreniach.

4. Manžel navrhovateľky v replike zotrval na svojich doterajších vyjadreniach, obsah ktorých, vzhľadom na skutočnosť, že do veci nepriniesli žiadne nové svetlo, nebolo potrebné pojať do odôvodnenia tohto rozhodnutia.

5. Navrhovateľka v duplike zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach, ktoré z rovnakých dôvodov, ako u manžela, nebolo potrebné pojať do tohto rozhodnutia.

6. Konania o rozvod manželstva sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

7. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa ust. § 387 ods. 1, 2 a 3 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

9. Podľa ust. § 23 ods. 1, 2 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

10. Podľa § ust. 96 ods. 1, ods. 2 Civilného mimosporového poriadku súd vedie manželov k odstráneniu príčin rozvratu a usiluje sa o ich zmierenie. Ak je to účelné a umožňujú to okolnosti prejednávanej veci, môže súd účastníkov vyzvať, aby sa o zmierne riešenie pokúsili mediáciou.

11. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, správne a zákonne vo veci rozhodol v odôvodnení sa vysporiadal s podstatnými okolnosťami prejednávanej veci a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil.

12. Odvolací súd po zohľadnení všetkých skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že manželstvo účastníkov konania nemôže a ani neplní svoj účel vzhľadom na rozvrat manželských vzťahov, ktorý je vážny a trvalý, bez

možnosti obnovenia jeho základných funkcií a so zreteľom na jednoznačný postoj navrhovateľky ani nemožno očakávať, že manželské spolužitie niekedy obnovia. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodáva, že jediným hmotnoprávnym dôvodom rozvodu manželstva je jeho kvalifikovaný rozvrat. Základným kritériom úvahy, či je manželstvo dostatočne vážne rozvrátené, sú hľadiská objektívne - hľadiská morálky celej spoločnosti. Kvalifikácia stupňa rozvratu je zverená výlučne súdu, ktorý musí preskúmať, či je manželstvo dostatočne vážne narušené a dostatočne vážne rozvrátené. Dostatočnosť oboch bude mať za preukázanú vtedy, ak dospeje k záverom, že už viac toto manželstvo nemôže plniť svoj účel a ani už nemožno od manželov očakávať obnovenie manželského spolužitia. Vážnosť rozvratu manželstva spočíva v dôvodoch, ktoré viedli k podaniu návrhu na rozvod. Súd je povinný tieto dôvody zisťovať a vyhodnocovať. Konštatuje, že manželstvo je dostatočne vážne rozvrátené vtedy, ak nemôže plniť svoj účel, ktorým je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo. Poukazuje na to, že pre zistenie relevantných skutočností musí konajúci súd skúmať, či manželia spolu žijú ako rodina, či spolu trávajú čas, hospodária spolu a intímne spolu žijú. Rozvrat je dostatočne trvalý, ak už nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nesporne vyplýva, že manželia nevedú a v podstate od uzavretia manželstva ani nikdy nevedli spoločnú domácnosť, spoločne nehospodária a ani spolu intímne nežijú. Tieto objektívne preukázané skutočnosti sú de facto potvrdené aj samotným manželom navrhovateľky, ktoré žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil ani v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a ani v odvolaní. Inak povedané, manžel navrhovateľky počas celého konania nepredložil jediný relevantný dôkaz, ktorý by aspoň nepriamo preukazoval opak, teda že s navrhovateľkou žije v spoločnej domácnosti, že vedú spoločné hospodárenie a spolu intímne žijú. Manželstvo účastníkov konania tak nespĺňa žiadnu zo spoločenských funkcií predpokladaných zákonom o rodine.

13. K odvolacím námietkam manžela navrhovateľky, ktorý poprel existenciu jej mimomanželského vzťahu, odvolací súd uvádza, že výsledky vykonaného dokazovania opodstatňujú prijatie záveru o tom, že manželstvo účastníkov konania neplní svoje základné spoločenské funkcie a v súčasnosti je iba formálnym zväzkom, v ktorom narušené vzťahy už nie je možné reparať aj bez zisťovania bližších podrobností o mimomanželskom pomere navrhovateľky. Konštatuje, že navrhovateľka prezentovala svoj mimomanželský pomer ako jeden z dôvodov rozvratu manželstva už v návrhu vo veci samej (čl. 1 spisu) a nie účelovo v neskoršom priebehu konania ako sa mylne domnieva manžel v odvolaní. Hoci odvolateľ považuje mimomanželský vzťah navrhovateľky za dočasný a ako uviedol, vedel by si s ňou neveru „vydiskutovať“, v tomto mu odvolací súd len ťažko môže dať za pravdu, keďže ide o mimomanželský vzťah trvajúci minimálne od marca 2017 (kedy ho navrhovateľka prezentovala v návrhu veci samej) a na dôvažok pretrvávajúca nevera zo strany navrhovateľky je iba jedným z faktorov, poukazujúcich na nefunkčnosť tohto manželstva, keď z dokazovania nesporne vyplýva, že manželia spolu od uzavretia manželstva nielen intímne nežijú, ale ani vôbec nekomunikujú. Isteže nevera samotná nemusí byť dôvodom na rozvod manželstva, za predpokladu, že i za takýchto okolností si manželia želajú zotrvať v manželstve. Toto platí zvlášť v prípade, keď inak manželstvo plní svoje ostatné spoločenské funkcie v zmysle § 18 a 19 Zákona o rodine, najmä keď manželia spoločne žijú, vzájomne si pomáhajú, spoločne uspokojujú potreby rodiny a vytvárajú (podľa možnosti) zdravé rodinné prostredie. V prejednávanej veci ale o takýto prípad nešlo.

14. K relevantnej odvolacej argumentácii manžela odvolací súd uvádza, že zákon výslovne v ustanovení § 96 CMP ukladá súdu povinnosť usilovať o zmierenie manželov, avšak možnosti súdu pokiaľ ide o odstraňovanie príčin rozvratu manželstva, sú obmedzené a aktivita vyvíjaná zo strany súdu závisí od okolností každého prípadu. Takto v zmysle ods. 1 cit. ustanovenia súd vedie manželov k odstráneniu príčin rozvratu a usiluje sa o ich zmierenie, odsek 2 mu dáva aj možnosť, ak je to účelné a umožňujú to okolnosti prejednávanej veci, aby účastníkov vyzval pokúsiť sa o zmierné riešenie mediáciou. Postup súdu potom závisí od okolností každého prípadu. Inak postupuje súd vo veci, kde je trvalý rozvrat manželstva zrejmy a nepochybný, iný postup je namieste tam, kde sa zo zistených skutkových okolností javí, že je tu možnosť zachrániť manželský zväzok. Zákon teda neukladá súdu presný spôsob, akým sa má pokúsiť manželov v rozvodovom konaní zmieriť, súd preto túto povinnosť realizuje vždy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu. Nie je pritom vylúčené, aby súd od snahy o odstránenie príčin rozvratu manželstva upustil, keď mu je zrejmé, že príčiny rozvratu manželstva sú natoľko závažné, že nie je možné manželov uzmierniť. V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že manžel sa opakovane bez riadneho ospravedlnenia konania osobne nezúčastňoval a napokon súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, preto ak po vykonaní dokazovania konajúci súd neuložil účastníkom konania návštevu manželskej poradne (psychológa), ani ich nevyzval na zmierné riešenie mediáciou, niet

dôvodu s ohľadom na zistený skutkový stav, mu takýto postup vytknúť. Zdôrazňuje, že zákon dáva súdu iba možnosť účastníkov vyzvať k návšteve psychologickkej poradne, alebo ich vyzvať, aby sa pokúsili o mediáciu, nedáva však súdu možnosť toto im uložiť (prikázať) ako povinnosť. Preto súd posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu, či je výzva na pokus o zmierenie, prípadne zmierne riešenie v konkrétnom prípade účelná. V prejednávanej veci ani podľa názoru odvolacieho súdu takýto postup účelný nebol. S ohľadom na okolnosti prípadu a vzhľadom na jednoznačný a rozhodný postoj navrhovateľky, ktorá už v manželstve nemieni zotrvať. Nič na tom nemení ani nesúhlas odvolateľa s rozvodom manželstva, prípadne nesúhlas s tvrdením navrhovateľky o existencii trvalého rozvratu. Ak jeden z manželov presvedčivo deklaruje nezáujem zotrvať v manželstve, nemožno ho (a to ani súdnym rozhodnutím) nútiť, aby v manželstve zotrval.

15. Z týchto dôvodov ostatné odvolacie námietky manžela navrhovateľky nie sú opodstatnené, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

16. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je :

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.